

КИЇВСЬКИЙ СТОЛИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ «УНІВЕРСУМ»

Циклова комісія економіко-математичних дисциплін і менеджменту

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з науково-педагогічної
та навчальної роботи
 Олексій ЖИЛЬЦОВ
« ____ » _____ 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЕКОНОМІКА ПІДПРИЄМСТВА

для студентів

спеціальності

072 Фінанси, банківська справа,
страхування та фондовий ринок

освітньо-професійної програми

Фінанси і кредит

освітньо-професійного ступеня

фаховий молодший бакалавр

КИЇВСЬКИЙ СТОЛИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Код ЄДРПОУ 45307965
Програма № 1685/24
Начальник відділу моніторингу якості освіти
 (підпис) (прізвище, ініціали)
« ____ » _____ 20 24 р.

Київ-2024

Розробник: Запара Олексій Васильович, викладач циклової комісії економіко-математичних дисциплін і менеджменту Фахового коледжу «Універсум» Київського столичного університету імені Бориса Грінченка

Викладач: Запара Олексій Васильович

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні циклової комісії економіко-математичних дисциплін і менеджменту

Протокол від « 29 » серпня 20 24 року № 1

Голова циклової комісії Вікторія КАЗАКОВА

Робочу програму перевірено

« ____ » _____ 2024 р.

Заступник директора
з навчально-методичної роботи Оксана ГОЛОВЧАНСЬКА

Заступник директора
з навчальної роботи Оксана КАЛАШНИК

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» _____ 20__ р., протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» _____ 20__ р., протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» _____ 20__ р., протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» _____ 20__ р., протокол №__

1.Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	
Вид дисципліни	обов'язкова	
Мова викладання, навчання, оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів/годин	3/90	
Курс	2	
Семестр	3	4
Кількість змістових модулів з розподілом:	3	
Обсяг кредитів	1,5	1,5
Обсяг годин, в тому числі:	45	45
Аудиторні	22	20
Модульний контроль	2	4
Семестровий контроль	-	-
Самостійна робота	21	21
Форма семестрового контролю	залік	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою курсу є формування компетентностей з основних напрямів прикладної економіки, організації господарювання на рівні первинної ланки суспільного виробництва, теорії та практики господарювання, конкретних форм і методів управління, принципів формування й використання виробничого потенціалу; взаємодії всіх видів ресурсів з використанням фундаментальних та спеціальних підходів та методів до підвищення ефективності управління підприємствами на основі аналізу, планування та контролю їх діяльності.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Економіка підприємства» є:

- вивчення теорії та методологічних засад засвоєння практичних навичок управління підприємством у конкурентному середовищі;
- формування вмій ефективного використання ресурсного і виробничо-господарського потенціалу,
- забезпечення розширеного самовідтворення на основі інвестиційно-інноваційної моделі розвитку.

Завдання економіки підприємства в умовах воєнного стану:

- швидка адаптація та оновлення бізнес-процесів підприємства для діяльності в умовах війни;
- для стимулювання економіки під час війни - реформування регуляторної та податкової систем з метою спрощення всіх економічно значущих процедур;
- пошук шляхів вирішення проблем функціонування та втрат підприємств під час війни.

Дисципліна «Економіка підприємства», як обов'язкова компонента освітньої програми, забезпечує оволодіння студентами загальними та фаховими компетентностями:

Номер в освітній програмі	Зміст компетентності	Номер теми, що розкриває зміст компетентності
<i>Загальні компетентності</i>		
ЗК5	Знання і розуміння предметної області тарозуміння професійної діяльності	1-10
ЗК6	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях	1-10
ЗК8	Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел	1-10
<i>Спеціальні компетентності</i>		
СК1	Здатність використовувати теоретичний і методичний інструментарій фінансової, економічної, математичної, статистичної, правової та інших наук для розв'язання складних завдань у сфері фінансів, банківської справи та страхування	1,4

СК2	Здатність здійснювати професійну діяльність, згідно з вимогами законодавства	1-10
СК3	Розуміння особливостей функціонування сучасної національної і світової фінансових систем та їх структури	7, 8, 9
СК4	Розуміння принципів організації фінансових відносин	7, 8, 9
СК7	Здатність самостійно виконувати складні завдання у сфері фінансів, банківської справи та страхування	1-10
СК10	Здатність здійснювати ефективні комунікації між фахівцями і користувачами послуг у сфері фінансів, банківської справи та страхування	1-10
СК11	Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати рівень професійної підготовки у сфері фінансів, банківської справи та страхування	1-10
СК14	Здатність обґрунтовувати, ухвалювати і брати відповідальність за професійні рішення	1-10
<i>Предметні компетентності</i>		
	Знання понятійно-категоріального апарату з економіки	1
	Володіння методологічною базою спостереження, ідентифікації, класифікації, аналізу, синтезу в професійній діяльності	1 - 5
	Здатність практично й оперативно застосовувати знання і вміння у конкретних професійних ситуаціях	4, 6, 7, 10
	Знання правових основ і законодавства України в галузі економіки	1
	Здатність застосовувати професійно-профільовані знання у економічній сфері відповідно до видів роботи	2, 4, 10
	Знання методів формування та аналізу механізму реалізації економічної діяльності підприємства	11, 12
	Вміння використовувати професійно-профільовані знання та навички при реєстрації підприємств і відкритті розрахункових рахунків	2, 4
	Здатність використовувати професійно-профільовані знання та навички при складанні розрахунків	3, 4, 9

	Здатність ефективно та самостійно діяти у нестандартних ситуаціях, використовуючи набуті фахові знання	6, 9, 10
	Вміння використовувати знання, уміння і навички змісту спеціалізованих професійних дисциплін в процесі рішення практичних завдань	6-8,11

3. Результати навчання за дисципліною

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент:

- знає економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, що існують між фінансовими процесами та економічними явищами (PH03);
- знає і розуміти теоретичні основи та принципи фінансової наук, особливості функціонування фінансових систем (PH04);
- дотримується вимог законодавства для забезпечення правомірності професійних рішень (PH05);
- застосовує набуті теоретичні знання у практичній діяльності для розв'язання професійних завдань (PH06);
- здійснює пошук, відбір та опрацювання інформації з різних джерел у процесі професійної діяльності (PH08);
- вміє розв'язувати складні задачі у спеціалізованих сферах професійної діяльності (PH09);
- використовує професійну аргументацію для донесення інформації до фахівців і користувачів послуг у сфері фінансів, банківської справи та страхування для досягнення спільної мети (PH13);
- застосовує інновації у сфері фінансів, банківської справи та страхування (PH14);
- виявляє навички самостійної роботи та роботи в команді, демонструє гнучке мислення, відкритість до нових знань (PH15).

4. Структура навчальної дисципліни

№ з/п	Назви змістовних модулів та тем	Усього	Кількість годин			Самостійна робота
			Лекції	Практичні	Семинари	
<i>Змістовий модуль 1. Підприємство в сучасній системі господарювання та його ресурсне забезпечення</i>						
1	Підприємство в сучасній системі господарювання	7	2		2	3
2	Трудові ресурси	5	2			3
3	Капітал, виробничі фонди та нематеріальні ресурси	11	4	4		3
4	Інноваційно-інвестиційна діяльність підприємства	5			2	3
	Модульний контроль	2				
Разом за змістовим модулем 1		30	8	4	4	12
<i>Змістовий модуль 2. Планування, організація та розвиток підприємства</i>						
5	Система планування на підприємстві	7	2			5
6	Організація виробництва та його обслуговування	12	4		2	6
7	Продукція: сутність, різновиди і конкурентоспроможність	9	2		2	5
	Модульний контроль	2				
Разом за змістовим модулем 2		30	8		4	16
<i>Змістовий модуль 3. Фінансово-економічні результати та антикризова діяльність підприємства в умовах воєнного стану</i>						
8	Витрати і ціни на продукцію	11	4	2		5
9	Результативність діяльності підприємства	8	2	2		4
10	Антикризова діяльність підприємства	9	2		2	5
	Модульний контроль	2				
Разом за змістовим модулем 3		30	8	4	2	14
Всього за навчальним планом		90*	24	8	10	42

* з урахуванням модульних контрольних робіт (6 год)

5. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1. Підприємство у сучасній системі господарювання та його ресурсне забезпечення

Тема 1. Підприємство у сучасній системі господарювання

Підприємство як організаційно виокремлена та економічно самостійна первинна ланка виробничої сфери економіки. Місія, цілі та напрямки діяльності підприємства. Правові засади функціонування підприємств. Господарський Кодекс України, його основні положення. Статут підприємства. Генеральна тарифна угода й колективний договір. Підприємницькі договори та їх характеристика. Державна реєстрація і порядок ліквідації суб'єктів підприємництва. Форми міжнародної підприємницької діяльності.

Сутність і призначення поділу підприємств на види. Характеристика організаційно-правових форм підприємств. Класифікація підприємств за видами економічної діяльності та розмірами. Типологія промислових підприємств за ознаками техніко-економічної структури. Класифікація підприємств за просторово-структурними ознаками. Об'єднання підприємств та асоційовані підприємства.

Ключові слова: підприємство, фірма, функції підприємства, ознаки підприємства, приватне підприємство, державне підприємство, комунальне підприємство, унітарне підприємство, корпоративне підприємство, акціонерне товариство, господарські товариства, засновницький договір, статут підприємства, колективний договір, асоціація, корпорація, концерн, консорціум, холдинг, промислово-фінансова група, державна реєстрація підприємства, Єдиний державний реєстр, акціонерне товариство, товариство з обмеженою відповідальністю, асоціація, корпорація, холдинг, концерн.

Література: [1, 2, 3, 5, 6].

Тема 2. Трудові ресурси

Сутнісна характеристика персоналу підприємства. Склад, структура і класифікація персоналу. Система показників для оцінки чисельності, стану і руху робочої сили на підприємстві. Розрахунок планової чисельності робітників на підприємстві. Обґрунтування планової чисельності інших груп персоналу. Кадрова політика підприємства: елементи та напрями розробки.

Продуктивність праці персоналу: сутність і методи вимірювання. Характеристика показників виробітку і трудомісткості. Чинники зростання продуктивності праці. Методи планування продуктивності праці.

Сутність мотивації праці, її елементи, види і методи. Заробітна плата: сутність, види і склад. Форми та системи оплати праці, критерії їх вибору і застосування на підприємстві. Доплати та надбавки до заробітної плати. Організація преміювання персоналу підприємства. Сучасні системи оплати праці.

Ключові слова: персонал підприємства, категорії персоналу, професія, спеціальність, кваліфікація, структура персоналу, управління персоналом, чисельність персоналу, продуктивність праці, виробіток, трудомісткість, наукова організація праці, мотивація праці, заробітна плата, види заробітної

плати, тарифна система, тарифна сітка, тарифні розряди, форми та системи оплати праці, фонд оплати праці

Література: [2; 4, 5, 6].

Тема 3. Капітал, виробничі фонди і нематеріальні ресурси

Економічна сутність та класифікація основних засобів. Види вартісної оцінки основних засобів. Показники стану та руху основних засобів. Знос основних засобів: види, показники і способи усунення. Амортизація основних засобів та методи її нарахування. Показники оцінки використання основних засобів

Шляхи підвищення ефективності використання основних засобів підприємства.

Нематеріальні ресурси: поняття, види, вплив на конкурентоспроможність продукції. Об'єкти інтелектуальної власності: їх види та специфічні особливості використання. Поняття, охорона та реалізація права власності на нематеріальні активи підприємства. Вартісна оцінка нематеріальних активів: види і методи розрахунку.

Місце оборотних коштів у фінансових ресурсах підприємства. Складові елементи та структура оборотних коштів. Методи нормування оборотних коштів. Нормативи оборотних коштів. Показники ефективності використання оборотних коштів. Шляхи підвищення ефективності використання оборотних коштів.

Ключові слова: капітал підприємства, позиковий капітал, основний і оборотний капітал, акціонерний капітал, основні фонди, оцінка основних фондів, зношування основних фондів, амортизація основних фондів, відтворення основних фондів, оборотні фонди підприємства, норма витрат матеріалів, фонди обігу, оборотні кошти підприємства, норматив оборотних коштів, коефіцієнт оборотності, тривалість обороту оборотних коштів, нематеріальні ресурси підприємства, нематеріальні активи підприємства, патент, ліцензія, ліцензійна угода

Література: [2; 4, 5, 6].

Тема 4. Інвестиційно-інноваційна діяльність підприємства

Сутнісна характеристика інвестицій, їх класифікація і структура. Основні поняття інвестиційної діяльності, її об'єкти та суб'єкти. Оцінка економічної ефективності виробничих інвестицій (капіталовкладень) простими методами. Оцінка економічної ефективності виробничих інвестицій (капіталовкладень) складними методами, з урахуванням фактора часу. Оцінка ефективності фінансових інвестицій. Регулювання та ефективність залучення іноземних інвестицій в Україну.

Поняття та загальна характеристика інноваційних процесів. Класифікація інноваційних процесів за різними ознаками. Науково-технічний прогрес, його форми та напрями прояву. Загальна характеристика, об'єкти, напрями і тенденції розвитку організаційного прогресу. Особливості оцінки економічної ефективності технічних інновацій, організаційних нововведень.

Ключові слова: інвестиції, види інвестицій, реальні (виробничі) інвестиції, структура виробничих інвестицій, ефективність інвестицій, фінансові

інвестиції, цінні папери, інновації, інноваційний процес, інноваційна діяльність, види інноваційних процесів, організаційний прогрес

Література: [2; 4, 5, 6].

Змістовий модуль 2. Планування, організація та розвиток підприємства

Тема 5. Планування діяльності підприємства

Сутність державного регулювання економіки і форми його здійснення. Характеристика засобів регулювання господарської діяльності підприємства. Прогнозування розвитку суб'єктів господарювання: сутність, види і методи. Сутність планування, його види та принципи здійснення. Характеристика методів планування. Стратегічне планування, його особливості та роль у діяльності підприємств. Характеристика тактичного та оперативно – календарного планування. Бізнес-планування: функції, зміст та особливості здійснення.

Ключові слова: планування, принципи планування, методи планування, види планів підприємства, поточний план, оперативно-виробниче планування, стратегічне планування, стратегія підприємства, бізнес-план, виробнича програма, товарна продукція, реалізована продукція, валова продукція, чиста продукція, незавершене виробництво

Література: [2; 4, 5, 6].

Тема 6. Організація виробництва та його обслуговування.

Виробничий процес, його види та принципи організації. Організаційні типи виробництва та їх сутнісна характеристика. Методи організації виробництва, їх ключові ознаки та ефективність застосування. Об'єктивна необхідність розвитку суспільних форм організації виробництва. Основні форми організації виробництва та їх характеристика.

Види і значення інфраструктури виробничого підприємства. Характеристика системи технічного обслуговування підприємства. Соціальна інфраструктура підприємства. Планування соціального розвитку підприємства. Капітальне будівництво як процес відтворення і розвитку об'єктів основного виробництва та інфраструктури підприємства.

Ключові слова: виробничий процес, технологічний процес, тип виробництва, методи організації виробничого процесу, виробничий цикл

Література: [2; 4, 5, 6].

Тема 7. Продукція: сутність, різновиди та конкурентоспроможність.

Загальна характеристика продукції (послуг). Вироблена продукція (виконана робота, надана послуга) як конкретний продукт праці, результат діяльності виробничих та інших господарських систем. Класифікація продукції за економічним призначенням. Показники обсягу продукції (послуг): натуральні та вартісні. Номенклатура та асортимент продукції (послуг). Товарна, валова і чиста продукція. Обсяг реалізованої продукції (продажу).

Якість і конкурентоспроможність продукції (послуг). Сутнісна характеристика якості продукції. Система показників якості. Методи оцінки

якості продукції. Напрями забезпечення якості. Поняття і визначення рівня конкурентоспроможності продукції вітчизняних підприємств на ринку.

Ключові слова: продукція, робота, послуга, номенклатура, асортимент, якість продукції, технічний рівень продукції, показники якості продукції, методи оцінки якості продукції, стандартизація, сертифікація, конкурентоспроможність продукції

Література: [2; 4, 5, 6].

Змістовий модуль 3. Фінансово-економічні результати та антикризова діяльність підприємства в умовах воєнного стану

Тема 8. Витрати виробництва і ціни на продукцію

Поняття витрат підприємства, їх класифікація і значення у його господарській діяльності. Собівартість продукції, її види, показники. Методи калькулювання собівартості продукції. Характеристика чинників, що впливають на собівартість продукції. Сутність ціни, її функції. Класифікація цін. Елементний склад ціни у різних сферах економіки. Методи ціноутворення на продукцію підприємства.

Ключові слова: витрати, бухгалтерські витрати, статті витрат, елементи витрат, собівартість продукції, кошторис, калькуляція, види собівартості, ціна, функції цін, види цін, податок на додану вартість, акцизний збір, ціноутворення

Література: [2; 4, 5, 6].

Тема 9. Результативність діяльності підприємства

Сутнісна характеристика доходів підприємства та джерел їх утворення. Сутність фінансово-економічного результату діяльності підприємства. Класифікація фінансових результатів. Порядок утворення чистого прибутку підприємства згідно з чинним законодавством. Джерела формування та структура використання прибутку підприємства. Система показників рентабельності та методика їх визначення. Фінансовий стан підприємства та показники його оцінки. Ефективність як економічна категорія. Види та класифікація ефективності господарської діяльності. Вимірювання, фактори та завдання росту соціально-економічної ефективності господарської діяльності.

Ключові слова: дохід, прибуток, прибутковість, рентабельність, фінансово-економічний стан підприємства, показники прибутковості, показники ліквідності, показники платоспроможності, ефективність виробництва, резерви і чинники підвищення ефективності виробництва

Література: [2; 4, 5, 6].

Тема 10. Антикризова діяльність підприємства

Суть і причини виникнення криз та їх види.

Організаційно-економічні передумови та необхідність антикризового управління. Мета і завдання, фактори і принципи антикризового управління. Процеси антикризового управління. Життєвий цикл організації, його зміст, циклічність розвитку організацій. Поняття стійкості підприємства. Антикризовий

менеджмент, його методи і прийоми. Організація робіт з виходу підприємства з кризи. Система прийняття рішень в умовах кризи.

Банкрутство і ліквідація підприємства. Реструктуризація підприємства як найрадикальніший захід системи виживання й виходу з економічної кризи та його стабілізації. Санація (фінансове оздоровлення) господарюючих суб'єктів. Тлумачення механізму санації та цілей її проведення. Програма санаційних заходів фінансово-економічного характеру.

Характеристика банкрутства підприємства та його діагностика. Комплекс організаційно-економічних і правових заходів процесу ліквідації збанкрутілого суб'єкта господарювання, що застосовується в Україні.

Ключові слова: криза, стійкість, платоспроможність, антикризове управління, санація, банкрутство

Література: [2; 4, 5, 6].

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студента

Для оцінювання рівня знань студентів при вивченні дисципліни використовується 12-бальна шкала.

Рівні навчальних досягнень	Бали	Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів з економіки
I. Початковий	1	Студент (студентка): <ul style="list-style-type: none"> розпізнає окремі об'єкти, явища і факти предметної галузі
	2	Студент (студентка): <ul style="list-style-type: none"> розпізнає окремі об'єкти, явища і факти предметної галузі та може фрагментарно відтворити знання про них
	3	Студент (студентка): <ul style="list-style-type: none"> має фрагментарні знання незначного загального обсягу (менше половини навчального матеріалу) за відсутності сформованих умінь та навичок
II. Середній	4	Студент (студентка): <ul style="list-style-type: none"> має початковий рівень знань, значну (більше половини) частину навчального матеріалу може відтворити; виконує елементарне навчальне завдання із допомогою викладача
	5	Студент (студентка): <ul style="list-style-type: none"> має рівень знань вищий, ніж початковий; може з допомогою викладача відтворити значну частину навчального матеріалу
	6	Студент (студентка): <ul style="list-style-type: none"> пояснює основні поняття навчального матеріалу; може самостійно відтворити значну частину навчального матеріалу; вміє за зразком виконати просте навчальне завдання
III. Достатній	7	Студент (студентка): <ul style="list-style-type: none"> вміє застосовувати вивчений матеріал у стандартних ситуаціях; може пояснити основні процеси та наводити власні приклади на підтвердження деяких тверджень; вміє виконувати навчальні завдання передбачені програмою

	8	<p>Студент (студентка) вмiє:</p> <ul style="list-style-type: none"> • аналізувати навчальний матеріал, в цілому самостійно застосовувати його на практиці; • контролювати власну діяльність; • самостійно виправляти вказані викладачем помилки; • самостійно визначати спiсiб розв'язування навчальної задачі
	9	<p>Студент (студентка):</p> <ul style="list-style-type: none"> • вільно володіє навчальним матеріалом, застосовує знання на практиці; • вмiє систематизувати і узагальнювати отримані відомості; • самостійно знаходить і виправляє допущені помилки; • може аргументовано обрати раціональний спiсiб виконання навчального завдання
IV. Високий	10	<p>Студент (студентка):</p> <ul style="list-style-type: none"> • володіє міцними знаннями, самостійно визначає проміжні етапи власної навчальної діяльності, аналізує нові факти, явища; • вмiє самостійно знаходити додаткові відомості та використовує їх для реалізації поставлених перед ним навчальних завдань, судження його логічні і достатньо обґрунтовані
	11	<p>Студент (студентка):</p> <ul style="list-style-type: none"> • володіє узагальненими знаннями з предмета; • вмiє планувати особисту навчальну діяльність, оцінювати результати власної практичної роботи; • вмiє самостійно знаходити джерела даних і відомостей та використовувати їх відповідно до мети і завдань власної пізнавальної діяльності; • використовує набуті знання і вміння у нестандартних ситуаціях; • вмiє виконувати завдання, не передбачені навчальною програмою
	12	<p>Студент (студентка):</p> <ul style="list-style-type: none"> • має стійкі системні знання та творчо їх використовує у процесі продуктивної діяльності; • вільно опановує та використовує нові інформаційні джерела для поповнення власних знань та розв'язування задач

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії оцінювання

1. Роль і місце підприємств у ринковому середовищі.
2. Проблеми функціонування спільних підприємств в Україні.
3. Тенденції та проблеми розвитку малих підприємств в Україні.
4. Розвиток науки про управління.
5. Корпоративне управління.
6. Прогнозування розвитку підприємств.
7. Організація планування на підприємстві.
8. Планування ресурсного забезпечення операційної діяльності.
9. Формування інформаційного поля бізнес-плану.
10. Оренда основних засобів (лізинг).
11. Відновлення основних засобів.
12. Оцінка та ефективність використання нематеріальних активів.
13. Основні напрями підвищення оборотності оборотних активів підприємства.
14. Стратегія управління товарними запасами підприємства: цілі, вихідні передумови та порядок розробки.
15. Методика аналізу товарних запасів
16. Управління персоналом та кадрова політика підприємства.
17. Зарубіжний досвід ефективного використання персоналу.
18. Резерви підвищення продуктивності праці на підприємстві.
19. Планування та аналіз заробітної плати.
20. Документування розрахунків з оплати праці.
21. Шляхи вдосконалення тарифної системи оплати праці.
22. Розробка виробничої програми підприємства за підрозділами та її обґрунтування.
23. Сучасні концепції маркетингу.
24. Система показників якості продукції.
25. Виробнича інфраструктура підприємства.
26. Соціальна інфраструктура підприємства.
27. Калькулювання собівартості з використанням методу “директ-кост”.
28. Особливості впровадження на вітчизняних підприємствах методу калькулювання за видами діяльності (ABC).
29. Міжнародний досвід упровадження методів калькулювання продукції.
30. Ціни зовнішньоторгових контрактів.
31. Державне регулювання цін.
32. Ціноутворення на світовому ринку.
33. Складові елементи підвищення прибутковості підприємства.
34. Дивідендна політика підприємства.
35. Чинники зростання ефективності виробництва.
36. Роль інвестицій у розвитку економічних процесів.
37. Процес прийняття рішення про доцільність інвестування.
38. Основні аналітичні методи й прийоми діагностики підприємства.
39. Джерела інформації для проведення діагностики підприємства.
40. Система показників комплексної діагностики підприємства.
41. Зарубіжний досвід забезпечення економічної безпеки підприємств.

42. Особливості забезпечення економічної безпеки вітчизняних підприємств.

43. Практика створення служби безпеки та її роль у забезпеченні економічної безпеки підприємства.

Оцінка виконання завдання здійснюється за 12-бальною шкалою.

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Для визначення успішності навчання використовуються контрольні заходи, зокрема, модульний контроль. Проводиться з метою оцінки результатів навчання після закінчення вивчення певного змістового модулю.

Під час вивчення дисципліни використовуються такі форми модульного контролю:

- вирішення тестових і ситуаційних завдань;
- розв'язання практичних задач.

Оцінювання здійснюється за 12-бальною шкалою.

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання.

Під час вивчення дисципліни застосовується така форма семестрового контролю як залік. Виставляється за результатами виконання студентами програми курсу.

6.5. Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90 – 100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

Шкала відповідності оцінок за 12-бальною і 100-бальною шкалою

Оцінка за 12-бальною шкалою	Рейтингова оцінка	Оцінка за 100-бальною шкалою	
12	A	98-100	зараховано
11	A	94-97	
10	A	93-90	
9	B	89-86	
8	B	85-82	
7	C	81-75	
6	D	74-69	
5	E	68-65	
4	E	64-60	
3	FX	59-35	не зараховано
2	F	34-20	
1	F	19-1	

7. Навчально-методична карта дисципліни «Економіка підприємства»

Разом: 90 год., лекції – 24 год, семінарські заняття – 10 год, практичні роботи – 8 год,
самостійна робота – 42год, підсумковий контроль – 6 год.

Назва модуля	Підприємство в сучасній системі господарювання та його ресурсне забезпечення			Планування, організація та розвиток підприємства			Фінансово-економічні результати та антикризова діяльність підприємства в умовах воєнного стану		
Теми лекцій	Підприємство в сучасній системі господарювання	Трудові ресурси	Капітал, виробничі фонди та нематеріальні ресурси	Система планування на підприємстві	Організація виробництва та його обслуговування	Продукція: сутність, різновиди і конкурентоспроможність	Витрати і ціни на продукцію	Результативність діяльності підприємства	Антикризова діяльність підприємства
Теми семінарських та практичних занять	Підприємство в сучасній системі господарювання		Капітал, виробничі фонди та нематеріальні ресурси	Інноваційно-інвестиційна діяльність підприємства	Організація виробництва та його обслуговування	Продукція: сутність, різновиди і конкурентоспроможність	Витрати і ціни на продукцію	Результативність діяльності підприємства	Антикризова діяльність підприємства
Види поточного контролю	МКР – 12 балів			МКР – 12 балів			МКР – 12 балів		
Залік за результатами трьох модулів									

8. Рекомендована література

Основна:

1. Господарський кодекс України № 436-IV від 16 січня 2003 р. URL :<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>
2. Гринчуцький В.І., Карапетян Е.Т., Погрішук Б.В. Економіка підприємства : підруч. К. : Центр навчальної літератури. 2020. 304 с.
3. Економіка підприємства : підруч. Під заг. ред. д.е.н., проф. Ковальської Л.Л. та проф. Кривов'язюка І.В. К. : Видавничий дім «Кондор», 2020. 700 с.
4. Мазаракі А.А., Блакіта Г.В., Ситник Г.В. та ін. Економіка підприємства : підруч. : у 3 ч. Ч.1.; за заг. ред. А.А. Мазаракі. К. : Держ. торг.-екон. ун-т, 2022. 432 с.
5. Мацибора В.І., Збаоський В.К., Мачибора Т.В. Економіка підприємства : навч. посіб. 3-є вид. перероб. К. : Каравела, 2022. 320 с.

Допоміжна

6. Бочко О.Ю., Проскура В.Ф. Основи планування діяльності підприємств невиробничої сфери: навч. посіб. К. : Ліра-К, 2014. 218 с.
7. Гетьман О.О., Шаповал В.М. Економіка підприємства: підруч. К. : Центр навчальної літератури. 2019. 488 с.
8. Гиль О.О. Економіка та організація діяльності об'єднань підприємств : навч. посіб. К. : Ліра-К, 2015. 248 с.
9. Заблоцький Б. Ф. Економіка і організація іноваційної діяльності : навч. посіб. 2-ге вид. К. : Ліра-К, 2015. 428 с.
10. Карпунь І.Н. Санація підприємств : навч. посіб. К. : Ліра-К, 2015. 448 с.
11. Круш П.В. Економіка (розрахунки фінансово-інвестиційних операцій в EXCEL) : навч. посіб. К. : Цул, 2014. 256 с.
12. Лазебний В.С., Розорінов Г.М., Толюпа С.В. Основи інтелектуальної власності : навч. посіб. К. : Ліра-К., 2014. 160 с.
13. Мороз В.С., Тельнов А.С. Організація виробництва : навч. посіб. К. : Ліра-К, 2015. 256 с.
14. Непочатенко О.О. Фінанси підприємств : підруч. К. : ЦУЛ, 2013. 504 с.
15. Петухова О. М. Інвестування : навч. посіб. К. : Цул, 2014. 336 с.
16. Соломіна Г.В. Економіка підприємства : практикум. Дніпро : Видавець Біла К. О., 2020. 142 с.

Інтернет-ресурси

1. Законодавчі акти. URL : <http://zakon.rada.gov.ua/>
2. Міністерство фінансів України. URL : <https://www.mof.gov.ua/uk/>
3. Міністерство економіки України. URL : <https://me.gov.ua/?lang=uk-UA>
4. Газета «Все про бухгалтерський облік». URL : <https://gazeta.vobu.ua/>
5. Інформаційна агенція ЛІГАБізнесІнформ. URL : www.liga.net.
6. Міжнародний науковий економічний журнал «Бізнес Інформ». URL : <https://www.business-inform.net/main/>
7. Науковий журнал «Економіка України». URL : <https://nasu-periodicals.org.ua/index.php/economyukr/index>